

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Biuro i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
i Wojskowej Służby
00 Toruń, ul. Podmurza 35, tel. 044 66 11 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.fzawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 140902738
KRS 0000041072
Nr r-ku 82 1090 1506 0099 0066 3002 004

Wpłynęło nr 1067/1817

21.09.2006

Chelmża
NSZ - Org Polska
+ Kutowski Aleksander
ps. „Aleksander”

X-1075/1827 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Glutowski Aleksander

T: 4-1095/1827 Pom.

Chelmska, NSZ - Org. Polska

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora *k. 13 s. 1-8*

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) w sprawie A. Glutowskiego k. 3 s. 1-4

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 3*

VI. Fotografie *brak*

1/2. Dokumenty dotyczące reletora: Kutowski
Aleksander

1. Opinia Wzj. Urzędu Bezpieczeństwa
Publicznego w Bydgoszczy z 12.04. 1946r.,
kszkop. oryg. k. 2 s. 1-2
2. Postanowienie o pociągnięciu do odpo-
wiedzialności karniej oficera śledczego
W M B P w Bydgoszczy, podpisane
przez Aleksandra Kutowskiego 24.06.1946,
kszkop. oryg. k. 1 s. 3
3. Wyrok w imieniu R P
z 29.08. 1945 - nr akt D. 400/46 -
dotyczy Aleksandra Kutowskiego,
Alfonsa-Alojzego Grabuchiego, ks. Woj-
ciecha Gajduśa, kszkop. oryg. k. 6 s. 4-9
4. Skarga rewidyjna prokuratora
Wzj. Prokuratury Rejonowej w Bydgo-
szczy - nr akt D. 400/46 - kszkop. oryg. k. 2 s. 10-13
5. Odpis Wzj. Prok. Rej. w Bydgoszczy
z 19.09. 1946, kszkop. oryg. k. 1 s. 14
6. Wyrok w imieniu R P z 12.12.1946
- nr akt D. 618/46 - kszkop. odpisu k. 2 s. 15-18

O p i n i a

Wojewodzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego

w B y d g o s z c z y

odnosnie Kutowskiego Aleksandra s. Leona i Natalii ur. dnia 27.2.1916 r. w Romanowie woj. Wołyńskie, ob. polskiego , rzym-kat. dwoje dzieci, wykształcenie wyższe zam. w Chełmży pow. Torun.

Kutowski Aleksander od kwietnia 1945r. do dnia zatrzymania tj. 11. kwietnia 1946 r. należał do nielegalnej organizacji pod nazwą " Organizacja Polska " .

Jak dochodzenia wykazały Kutowski Aleksander już w 1940 r. w Warszawie należał do tejże organizacji. Po oswobodzeniu Polski z pod okupacji hitlerowskiej w marcu 1945r. wyjechał do Chełmży pow. Torun i w tymże czasie Kutowski nawiązał kontakt inż. Skibą członkiem " O P " i od tego czasu ponownie był członkiem i uczęszczał na zebrania na których omawiano sytuację zewnętrzną i wewnętrzną i postanowiono wznowić działalność organizacji " O P " i rozpocząć pracę nad pozyskaniem nowych członków i nawiązania kontaktów ze społeczeństwem Pomorza.

W czerwcu 1945r. w Toruniu ponownie zwołano zebranie z udziałem Kutowskiego, Skiby, Kwiatkowskiego i z przysłanym, ze strony organizacji " Marcina " . Po omowieniu sytuacji politycznej w Polsce z uwagi na niemożność zalegalizowania ugrupowania politycznego o zabarwieniu nacjonalistycznym, postanowiono działać tajnie i stworzyć organizację w formie kadry, która by rozwinęła działalność w chwili bardziej dogodnej. Kadry miało tworzyć przez rozbudowę grupy " S ", badac teren pod względem politycznym i przygotować dane do późniejszej pracy politycznej. Zalecano propagandę idei narodowych i antyradzieckich.

Po aresztowaniu " Marcina " i szeregu innych działaczy nastąpiła przerwa w organizacji, lecz Kutowski dalej trzymał łączność, ze Skibą i Kwiatkowskim. W październiku 1945 r. w zgl. listopadzie odbyło się w Toruniu u inż. Skiby zebranie na które przybył działacz " O P " uzgodniono wówczas by prace na przyszłość silnie rozwinąć przez grupę " S " na terenie Pomorza i Wybrzeża.

W związku z tym Kutowski wygłosił w lutym 1946r. referat " Polska idea narodowa " i zebrał wówczas około 2000 zł. składek.

Pomorskie U.B. wpadło na trop nielegalnej organizacji " O P " i Kutowskiego aresztowano.

W toku śledztwa ujawniono, że Kutowski Aleksander posiada większą ilość broni w Jozefowie pod Warszawą oraz w Chełmży w cukrowni. Podczas przeprowadzonej rewizji znaleziono u Kutowskiego w Chełmży segregator, stanowiący zbiór różnych tajnych pism w duchu obozu narodowego a w szczególności " N.S.Z." a między tym 4 biuletyny napisane przez skazanego Kutowskiego w czerwcu wzgl. lipcu 1945r. o treści zohydzującej Rząd Polski i jego przedstawicieli, Związek Radziecki, Państwa sojusznice Polski, oraz skierowane przeciwko narodowości żydowskiej, a ponadto znaleziono większą ilość broni i amunicji u skazanego, a mianowicie: automat oraz 2 magazynki, nagan bębnowy " Beyer" pistolet nr. niewidoczny, pistolet " T.N." pistolet marki " S.S." pistolet F.N. 2 paczki amunicji, 2 magazynki do pistoletu, automat M.P.44 oraz 4 magazynki z amunicją i K.B.K.

Biorąc pod uwagę powyższe dane organizacja " O.P." dożyła do stworzenia kadrow, któreby przynajbliższej sposobności, przemocą usiłowały zmienić ustroj demokratyczny, cechując to dokładnie Kutowskiego Aleksandra w jakim nastawieniu był ustosunkowany do demokracji, co wyraznie uwypuklił się w swoich biuletynach.

Aczkolwiek częściowo przyznał się w śledztwie do zarzuconych mu czynów, to jedynie dla tego, że jako człowiek wykształcony doszedł do przekonania, że jeżeli coś powie - to jeszcze więcej zatai.

Przechowywanie tak wielkiej ilości broni i amunicji należy przypuszczać, że przechowywał ją celowo dla celów wywrotowych.

Ze względu, iż niema widoków by po wyjściu na wolność okazał się lojalnym obywatelem nie zasługuje na przedstawienie go do Ob. Prezydenta o ułaskawienie.

Naczelnik Wydziału Śledczego
W.U.B.P. Bydgoszczy

/-/ Zimnicki Jan por.

Wydrukuję się
W.U.B.P. w Bydgoszczy
Kutowski ppłk.

Sporządzono w 2 egz.
Egz. nr. 1. adresat
" " 2 a/a
Wyk. K.W./K.W.

71 120 60
3

Postanowienie

o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej

Bydgoszcz oz,

dnia

194⁶ r.Oficer śledczy Wojewódzkiego Urzędu

Bezpieczeństwa Publicznego

Bydgoszczy Z i m n i c k i Jan, chor.

w

(stopień służbowy, imię nazwisko)

Kutowskiemu Aleksandrowi

rozpatrzywszy sprawę przeciwko

- ustalili, że

- 1) Kutowski Aleksander od kwietnia 1945r. do dnia zatrzymania t.j. do 11 kwietnia 1946r. należał do nielegalnej org. pod nazwą "Organizacja Polska" do "sopnia wtajemniczenia "C", czyli grupy tak zwanej grupą "Czarneckiego", org. mającej na celu przemocą zmianę ustroju demokratycznego w Polsce, usiłując w ten sposób przemocą zmienić ustrój demokratyczny w Polsce.
- 2) W tymże czasie bez prawnego zezwolenia Władzy gromadził i przechowywał broń palną i amunicję, a to: automat Nr. 55950 oraz 2 magazynki z tego jeden załadowany, nagan bębnowiec "Bayer", pistolet marki "S.S. kal. 7,65 mm Nr. 143102, pistolet "F.N." kal. 7,65 mm. Nr. niewidoczny wraz z nabojami, pistolet "F.N. kal. 6,35 mm. Nr. 757067 i jeden magazynek z nabojami, 2 paczki amunicji, 2 magazynki do pistoletów, automat "M.Pi." 44 i 4-ry magazynki z amunicją K.B.Nr. 45365. M.
- 3) Od lipca 1945r. sporządzał i rozpowszechniał druki przeznaczone dla celów nawoływania do własni Narodowościowych skierowanych szerególnie do Narodowości żydowskiej, oraz publicznie nawoływał przeciwko Jedności Sojuszniczej Państwa Polskiego z Państwem z nim sprzymierzonym, a mianowicie Związkiem Radzieckim.

Na mocy powyższego

- postanowił

Kutowskiego Aleksandra s. Leona i Natalii

pociągając

86 § 2 K.K.W.P. z art. 3 Dekretu z dnia 16.11.

do odpowiedzialności karnej z art.

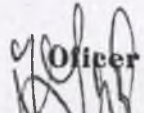
1945r. (Dz.U.R.P. Nr. 53 poz. 300), oraz z art. 102 § 1 i 2 K.K.W.P.

Postanowienie powyższe zostało mi odczytane

w dniu

26.VI. 1946

Podpis oskarżonego

Oficer śledczy

/-/ Z i m n i c k i Jan, chor.

6

Wojtkowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na rozprawie w Bydgoszczy dnia 27 sierpnia 1946r. w składzie:

- 1/ mjr. Stasica Władysław - jako przewodniczący,
- 2/ pór. Lorenc Jozef z WBW. w Bydgoszczy,
- 3/ ppor. Walghaus Alojzy - jako ławnicy,

z udziałem plut. Rosińskiego Wiesława - jako protokolanta,

w obecności oskarżyciela mjr. Łaxa Stanisława prokuratora W.P.R. i obrońców z wyboru 1/ adw. dr. Stanisława Hejmowskiego obrońcy osk. Kutowskiego,

2/ adw. Janusza Tydelskiego, obrońcy oskarżonych Prabuckiego i Gajdusa rozpoznał sprawę:

1/ KUTOWSKIEGO Aleksandra s. Leona i Natalii z Madynskich, ur. dnia 27.2. 1916r., w Romanowie / ZSRR/ ostatnio zam. w Chełmży pow. Torun, Polaka, pochodzenia urzędniczego, żonatego, żona Antonina z Dobinskih, syn Maciej Wiktor 2 lata, syn Michał-Jerzy 4 miesiące, wyksz. nieukończona studia na politechnice, znającego język niemiecki, z zawodu elektryka, bez majątku i odznaczeń, w W.P. niesłużyl, rzekomo niekaranego, oskarżonego z art. 36 § 2 KKWP., z art. 3 dekr. z 16.11.1945. oraz z art. 102 § 1 i 2 KKWP.

2/ PRABUCKIEGO Alfonsa-Alojzego s. Leona i Marii z Skowronowskich, ur. dnia 14.VII.1889r., we wsi Sobkowy pow. Tczew, ost. zam. w Toruniu ul. Mostowa 10/3, Polaka, syna organisty, żonatego, żona Paulina Bart, wyksz. wyższe, znającego język niemiecki, księgarza, bez majątku, i odznaczeń, w W.P. niesłużyl, rzekomo niekaranego, oskarżonego z art. 86 § 2 KKWP.

3/ ks. GAJDUSA Wojciecha s. Władysława i Emelii z Oczkowskich, ur. dnia 12.10.1908r., w Kopowie Torunskim, ost. zam. we wsk "arwia pow. Torun, Polaka, stanów olnego, wyksz. średnie, znającego język niemiecki, łacinski, z zawodu księdza, proboszcza, bez majątku i odznaczeń, W.P. niesłużyl, rzekomo niekaranego; oskarżonego z art. 86 § 2 KKWP.

Kierując się przepisami art. 3, 240, 245 - 247 KWPK.

o r z e k ł:

Kutowski Aleksander s. Leona jest winien,

/ ze czynił przygotowania do zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego przez to, że w okresie czasu od kwietnia 1945. aż do chwili jego aresztowania w dniu 7 kwietnia 1946r. organizował na terenie Pomorza tajną organizację zwaną "OP" / Organizacja Polska / i od listopada 1945r. jako skarbnik tej organizacji zbierał na jej cel składki i przechowywał bron, czym popełnił przestępstwo z art. 87 w zw. z art. 86 § 2 KKWP.

za co skazuje się go,

myśl art. 87 KKWP. na karę więzienia przez 10 /dziesięć/ lat.

myśl art. 56 KKWP. zalicza się mu na poczet orzeczonej kary okres tymczasowego aresztu od dnia 7 kwietnia 1946r. do dnia 29 sierpnia 1946r.

/ ze w okresie czasu od wyzwolenia Polski spod okupacji niemieckiej aż do chwili jego aresztowania w dniu 7 kwietnia 1946r. bez prawnego zezwolenia władzy czesciowo w Jozefowie pod Warszawą a czesciowo w cukrowni w Chełmży przechowywał bron, a mianowicie: automat Nr. 55950 oraz 2 magazynki, z tego jeden załadowany, nagan bebedkowiec "Beyer. pistolet syst. "Sauer" kal. 65 mm. Nr. 143102, pistolet "FN" kal. 7, 65 mm. Nr. niewidoczny, wraz z 2 magazynkami, pistolet "FN" kal. 6,35 mm. Nr. 757067, jeden magazynek z nabojami, 2 paczki amunicji, 2 magazynki do pistoletu kal. 7, 65 mm. automat "Pi" 44 i 4 magazynki z amunicją KBK. polski, Nr. 45365 m, niezdatny do użytku, czym popełnił przestępstwo z art. 3 dekr. z dn. 16.11.1945r. z.U.R.P. Nr. 53 poz. 300/.

... m za co skazuje się go.

w myśl powyższego przepisu prawnego, na karę śmierci.

W myśl art. 34 tegoż dekretu orzeka się ponadto przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

W myśl art. 48 § 3 KKWP. orzeka się przepadek dowodów rzeczowych a mianowicie automatu Nr. 55950 oraz 2 magazynków z tego 1 załadowanego, nagana będąca "Boyere. pistoletu syst. "Saner" kal. 7, 65 mm. Nr. 143102, pistoletu FN kal. 7, 65 mm., Nr. niewidoczny, wraz z nabojami, pistoletu FN. kal. 6, 35 mm. Nr. 757067, jednego magazynku z nabojami, 2 paczek a municji, 2 magazynków do pistoletu kal. 7, 65 mm. automatu MPI. 44, 4 magazynków z amunicją i KBP polskiego Nr. 45365 niezdatnego do użytku na rzecz Skarbu Państwa.

3/4 w miesiącu czerwcu i lipcu 1945r. sporządził i dał w kilku egzemplarzach do rozpowszechniania biuletyny w celu nawoływania do własni narodowościowy i przeciwko jecności sojuszniczej Państwa Polskiego ze Związkiem Sowieckim na panstwem z Polką sprzymierzonym, czym popełnił przestępstwo z art. 102 § 1 i 2 KKWP.,

... m za co skazuje się go,

w myśl art. 102 § 2 KKWP. na karę więzienia przez 5 /pięć/ lat

W myśl art. 32 § 2 KKWP. wymierza się jako karę łączną karę śmierci z przepadkiem całego mienia, skazanego i z utratą praw na zawsze.

II.

Prabucki Alfons-Alojzy s. Leona jest winien,

ze w okresie czasu od listopada 1945r. aż do jego aresztowania w dniu 13 kwietnia 1946r. czynił przygotowania do zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego przez to, że wstąpił do tajnej organizacji zwanej "OP" i w 1946r. wpłacił składkę na potrzeby tej organizacji w wysokości 300 zł. czym popełnił przestępstwo z art. 87 w zw. z art. 86 § 2 KKWP.

... m za co skazuje się go,

w myśl art. 87 KKWP. na karę więzienia przez 5 /pięć/ lat,

W myśl art. 56 KKWP. zalicza się skazanemu na poczet orzeczonej kary owoczesnego tymczasowego aresztowania od dnia 17 kwietnia 1946r. do dnia 29 sierpnia 1946r.

W myśl art. 34 pkt. 2 dekr. z dn. 16.11.1945 /Dz.U.R.P. nr. 53 poz. 300/ orzeka się ponadto utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 3 /trzech/ lat.

Początek wykonania kary liczy się skazanemu od 17.IV.1946r.

W myśl art. 48 § 3 KKWP. orzeka się także przepadek segregatora z kartych in od 1 do 450 na rzecz Skarbu Państwa z przekazaniem tegoż do WTBP. w Bydgoszczy.

III.

Ks. Gajdus Wojciech s. Władysława jest winien ponadto

od zarzutu o to, że "od grudnia 1945r. do dnia zatrzymania t.j. 17 kwietnia 1946r. należał do nielegalnej organizacji pod nazwą "Organizacja Polska" z do stopnia wtajemniczenia "S", czyli tak zwanej "sekcja", organizacji em mającej na celu zmienić ustroj-demokratyczny w Polsce, usiłując w ten sposób zmienić przemocą ustroj demokratyczny w Polsce, t.j. od przestępstwa z art. 86 § 2 KKWP.

U z a s a d n i e n i e .

W roku 1940 w Warszawie oskarżony Kutowski wstąpił do tajnej organizacji ustroj t zw. "Organizacja Polska" i złożył przyrzeczenie otrzymując ps. "Aleksander". Początkowo oskarżony należał do grupy "S" czyli "Seksji" t.j. pierwszokierunkowego stopnia w tajemniczeniu. Poza pracą w grupie "S" brał udział w pracach grup politycznych "ON" W dowód zaufania przyjęty został do drugiej grupy tj. t zw. grupy C" & grupy Czarneckiego. Po oswoobodzeniu Polski z pod oków hitlerowskiej w marcu 1945r. oskarżony Kutowski wyjechał z Jozefowa do Warszawy do Chelmży, gdzie objął stanowisko elektryka w głównym m8d

163 107-724

cukrowni z zadaniem jej uruchomienia, ponieważ była częściowo zdekompletowana przez Niemców. W tymże samym czasie oskarżony nawiązał w Toruniu kontakt z inż. Skibą, członkiem "OP". W kwietniu 1945r. w biurze elektrowni w Toruniu, gdzie pracowali inż. Skiba i Kwiatkowski oskarżony wziął udział w zebraniu organizacyjnym, na które przybył "Marcin" jeden z głównych działaczy "OP". Na zebraniu tym, po omówieniu sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej, postanowiono wznowić działalność "OP" i rozpocząć prace nad pozyskaniem nowych członków i nawiązaniem kontaktu ze społeczeństwem Pomorza. Powtórne zebranie "OP" odbyło się w Toruniu w czerwcu 1945r. z udziałem Kutowskiego, inż. Skiby, inż. Kwiatkowskiego i przysłanego ze strony władz organizacyjnych "Marcina". Po omówieniu sytuacji politycznej w Polsce z uwagi na niemożność zalegalizowania ugrupowania politycznego o zabarwieniu nacjonalistycznym postanowiono działać tajnie i stworzyć organizacje w formach kadry, któreby rozwinęła działalność w chwili bardziej dogodnej. Kadre tę mamy tworzyć przez rozbudowę grupy "S" badac teren pod względem politycznym i przygotować dane do późniejszej pracy politycznej. Zalecono propagandę idei narodowych i antyradzieckich. Gdy w lipcu 1945r. "Marcin" i szereg innych działaczy zostało aresztowanych nastąpiła przerwa w pracy organizacji OP. Oskarżony otrzymywał jedynie łączność ze Skibą i Kwiatkowskim. Dopiero jesienią 1945r. w październiku włącznie w listopadzie odbyło się w Toruniu u inż. Skiby zebranie na które przybył działacz OP - szek. Na zebraniu tym w którym wziął udział i oskarżony ustalono plany na przyszłość. Postanowiono silnie rozbudować grupę S. Inż. Kwiatkowski otrzymał za zadanie organizować teren "Wybrzeża i Gdanska, stworzyć grupę "Wybrzeże". Inż. Skiba przy pomocy oskarżonego Kutowskiego miał organizować grupę "Pomorze". Na cele organizacji postanowiono płacić dowolnej wysokości składki. W drugiej połowie lutego 1946r. zostało zwołane zebranie OP w mieszkaniu inż. Skiby w Toruniu. Wzięło w nim udział osk. Kutowski, Skiba Kwiatkowski oraz ks. Wajdus i Prabucki. Oskarżony Kutowski wygłosił wówczas referat "Polska idea narodowa" i zebrał około 2.000.zł. z tytułu składek od zebranych. Pomorskie władze bezpieczeństwa wpadły na trop organizacji OP. i pod zarzutem przynależności do niej aresztowały w dniu 17 kwietnia 1946r. osk. Kutowskiego, inż. Kwiatkowskiego, a w dniu 17 kwietnia 1946r. ks. Wajdusa i Prabuckiego.

W toku śledztwa oskarżony Kutowski i Prabucki przyznali się do zarzucenych im czynów. Kwiatkowski został przekazany do Gdanska Kutowski w śledztwo w Bydnie wyjawiał, że przechowuje w Jozefowie k. Warszawy i w cukrowni w Chełmie broń, pochodząca z okresu okupacji niemieckiej. We wskazanym przez oskarżonego miejscu władze ujawniły wymienioną w sentencji wyroku broń. Ponadto podczas rewizji przeprowadzonej u osk. Kutowskiego w Chełmie w dniu 14 kwietnia znaleziono segregator, stanowiący zbiór różnych tajnych materiałów z okresu okupacji niemieckiej, w duchu obozu narodowego, a w szczególności eneszetowskiego. W segregatorze tym znajdują się 4 biuletyny napisane w ten sposób oskarżonego Kutowskiego w czerwcu i lipcu 1945r. o treści zochydzają rząd Polski i jego przedstawicieli, Związek Radziecki, państwo sojusznicy Polski, oraz skierowane przeciwko narodowoci żydowskiej.

W rozprawie Sądowej oskarżony Kutowski przyznał się do przynależności do OP. z tym, że celem tej organizacji nie było obalenie przemocą demokratycznego ustroju Polski, lecz działalność w ramach tego ustroju.

Oskarżony następnie wyjaśnił, że OP. miała zamiar pracować jako organizacja legalna w kierunku narodowym, lecz z powodu uchwały K.R.N. ze poza 6 -ma partiami pracującą już partii w Polsce nie będzie ulegalizowanych, musiała pozostać w grupach tajnych. Oskarżony przyznał się również do przechowywania broni, pochodzącej z czasu okupacji, wyjaśniając, że broń tę nie zdał jedynie dlatego, że broń była dla niego cenną pamiątką z okresu okupacji. Nie przyznał się do

przestępstwa z art. 102 § 1 i 2 KKWP. przyznał się jedynie do tego, że te
owe 4 biuletyny sam napisał, odbił na maszynie po kilka egzemplarzy i dalej
inz. Skibie do rozdania ich między członkami OP. i sympatykami.
biorac w szczególności pod uwagę treść pisanych przez oskarżonego Kutowskiego
go biuletynów, przyszedł Sąd do przekonania że organizacja OP. nie mogąc
działać jawnie dążyła do stworzenia kadrowy, któreby przy dogodnej chwili
przemocą usiłowały zmienić obecny demokratyczny ustroj Polski, a nie działając
łaby

w ramach porządku demokratycznego i drogą kartki wyborowej dążyły do
każdy. Organizowanie przez osk. Kutowskiego OP. na terenie Pomorza, zbieranie
składek, przechowywanie broni uznał Sąd za przygotowanie do popełnienia
przetępstwa z art. 86 § 2 KKWP. a nie jako usiłowanie obalenia przemocą
ustroju Państwa Polskiego, ponieważ czynności te nie zmierzają bezpośrednio
do realizacji zamiarow przestępnego obalenia ustroju, Sąd uznał również
udowodniona winę oskarżonego Kutowskiego co do nielegalnego przechowywania
broni i zdaniem Sądu oskarżony przechowywał ją nie z pietyzmu jako pamiątkę
lecz poto aby ją w stosownej chwili użyć. Broni ta jakkolwiek zanieczyszczona
nie pielegnowana przez oskarżonego poza jednym karabinem była zdalna do
ku.

Ponieważ oskarżony Kutowski sam pisał biuletyny i oddawał je Skibie do
rozpowszechniania celu a gitacyjnym, uznał Sąd w zupełności za udowodnienie
winę oskarżonego i co do trzeciego zarzucanego mu przestępstwa z art. 102
§ 1 i 2 KKWP.

W toku śledztwa oskarżony Prabucki przyznał się że w listopadzie 1945r.
namową Kwiatkowskiego wstąpił do OP. Na rozprawie sądowej Prabucki odwołał
swoje zeznania i wyjaśnił że czuł się b. źle po 3 nocach nieprzespanych
wreszcie śledczym i ze z obawy przed groźbą spędzenia dalszych 14 noc
takich wszystko potwierdzał - o co go pytano i protokoły podpisywał.
dalej wyjaśnił że u inz. Skiby na lutym zebraniu znalazł się przypadkowo
gdz chciał prosić Skibę o ułatwienie mu przydziału lokalu na księgarnię
Toruniu. Przyznał się do zapłacenia składki w wysokości 300. zł. lecz
ze nie zrobił tego jako członek OP. i że nie wiedział na jaki cel płacił
Oskarżony przesłuchany pora z drugi w czerwcu 1946r. potwierdził swoją
przynależność do OP. Sąd nie dał wiary obronie oskarżonego Prabuckiego
na udowodnioną jego winę co do przynależności do OP. z uwagi na to, że
oskarżony jeszcze w Warszawie był za okupacji sympatykiem OP. utrzymywał
kontakt ze Sztaszkiem /Stanisławem/ i przez tegoż "Staszka" doszło do bliższych
stosunkow między nim a Kwiatkowskim i Skibą na terenie Torunia po wyzwoleniu
Polski, że zapłacił składkę w wysokości 300. zł. i że jest mało prawdopodobne
aby oskarżony Prabucki z jakichś obaw jedynie przyznał się do OP. Prace
przesłuchan oskarżonego w śledztwie były sporządzone w odstepie dwumiesiąci
Zdaniem Sądu ~~który~~ gdyby nawet dać wiare oskarżonemu ze poraż pierwszą
przyznał się pod wpływem wyczerpania fizycznego, jest rzeczą mało prawd
aby po 2 miesiącach będąc człowiekiem inteligentnym o wyższym wykształ
ceniu nie odwołał swoich zeznan.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał za udowodnioną winę oskarżonego Prabuckiego
co do zarzucanego mu przestępstwa, które Sąd skwalifikował tak jak i
giczny czyn Kutowskiego.
Przeci oskarżony w tej sprawie ksiądz Gajdus ani w śledztwie ani w orzeczeniu
nie przyznał się do zarzucanego mu czynu i złożył zgodne wyjaśnienie
Ks. Gajdus jesienią 1945r. wstąpił w Toruniu do inz. Kwiatkowskiego, ciwko wym.
podziękować za połączenie jego domu z siecią elektryczną. Przy tej okazji
pознаł inz. Skibę, który poprosił go o odwiedzenie go. Oskarżony skorzystał z
zaproszenia i w lutym 1946 udał się do niego. W mieszkaniu inz. Skiby
spotkał samego Skiby jeszcze Kwiatkowskiego Kutowskiego i Prabuckiego
go. Osk. Gajdus stanowczo zaprzeczył temu, jakoby miał dać składkę na
zacje i wyjaśnił że gdy z referatu Kutowskiego zorientował się o qto

164 168 172 174

terze politycznym zebrania pozegnał się i wyszedł. Osk. Kutowski w śledztwie dalekimi, że dowiedział się od Kwiatkowskiego że ks. Gajdus należy do OP. że na zebraniu zapłacił jakąś składkę. na rozprawie sądowej oskarżony Kutowski sprostował swoje zeznania wyjaśniając, że z tego że oskarżony Gajdus przychodził na zebrania wnioskował że jest on członkiem OP. wprowadzonym przez siebie. Po zatym osk Kutowski wyjaśnił że nie może stwierdzić czy ks. Gajdus zapłacił składkę czy nie, gdyż pieniądze obecni kładki na stoł a on wziął ogólną kwotę około 2.000.zł. Poza tym zeznania oskarżonego Kwiatkowskiego ujawnione za zgodą stron na rozprawie zawierają w sobie dużo sprzeczności i nie mogą być uznane za dowody winy osk. Gajdusa. Ks. Gajdus od marca 1945r. był czynnym członkiem PPS. zorganizował koło PPS. w Biskupicach i był członkiem zarządu tego koła. Cieszy się opinią szczerego demokraty i krzewiciela idei socjalistycznej, do której doszedł będąc księdzem katolickim, pod wpływem zbiegła w obozach hitlerowskich i w ukrywaniu się następnie przed Niemcami. Jako przyczynę zła po tych ciężkich przeżyciach oskarżony ks. Gajdus cierpi na uszkodzenie płuc, anginy serca i rakowate wrzody kończyn. Mimo złego stanu zdrowia pracuje społecznie jako członek wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy. Na rozprawie oskarżony ks. Gajdus zrobił na Sąd wrażenie człowieka prawdomównego. W tym stanie rzeczy uwzględniając wszystkie okoliczności doszedł Sąd do przekonania że przewod sądowy nie obalił obrony oskarżonego ks. Gajdusa i ze względu na brak dowodów winy należało go uniewinnić. W ustaleniach powyższych Sąd oparł się przede wszystkim na wyjaśnieniach samych oskarżonych, ujawnionych na rozprawie o aktach sprawy i na dowodach rzeczowych. Ją broni i segregatora.

W wymiarze kary co do oskarżonego Kutowskiego Sąd wziął pod uwagę z jednej strony jego stosunki rodzinne, ma na utrzymaniu żonę i 2 nieletnich dzieci, z drugiej nie był dotychczas s karany, że w śledztwie sam dobrowolnie przyznał się do broni i segregatora i wskazał miejsce ich przechowywania, że do posunięcia podarczych rządu ustosunkował się pozytywnie, o czym świadczy to, że w dniu 14 marca 1946r. otrzymał dyplom uznania za ofiarną i wybitną pracę przy remoncie i modernizacji i działu elektrotechnicznego cukrowni w Chełmży, że jest człowiekiem ofiarnym i uspołecznionym w latach 1938 - do 1945r. przez 16 razy uratował swą krew dla chorych, z drugiej zaś strony jako okoliczność obciążającą tego człowieka w ciężkich przesłuchaniach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa, a w szczególności przechowywanie dużej ilości broni i amunicji, co w tym czasie stanowi groźną niebezpieczeństwo dla porządku prawnego.

W wymiarze zaś kary co do oskarżonego Prabuckiego Sąd wziął pod uwagę jego wiek, ma ukonczonych 57 lat i ze wskutek dotychczasowej niekaralności, wiek, ma ukonczonych 57 lat i ze wskutek cierpien ze strony okupanta niemieckiego jest człowiekiem schorowanym. Prac powiższy stan rzeczy pod uwagę, oraz uwzględniając całokształt okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego. Sąd uznał za słuszne i celowe orzeczenie w sentencji wyroku.

Przewodniczący:

Prokurator:

mjr. Stasica

ppor. Waldhaus

Lorenc

W. postanowieniem z dnia 21.9.46r. uchylił wyrok powyższy w części dotyczącej orzeczenia o winie i karze dla osk. Kutowskiego Aleksandra i Prabuckiego Józefa z powodu naruszenia prawa materialnego i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia w innym składzie sędziów z tym samym w mocy części wyroku którą uniewinniono ks. Gajdusa Wojciecha. Zapobiegawczy areszt w stosunku do osk. Kutowskiego i Prabuckiego w mocy.

Przebieg choroby Ks. Gajdusa Wojciecha.

Za zgodność:

N.S.W. postanowieniem z dnia 21.9.1946. uchylił wyrok powyższy w części dotyczącej orzeczenia o winie i karze dla osk. KUTOWSKIEGO Aleksandra i PRABUCKIEGO Alfonsa Alojzego z powodu naruszenia prawa materialnego i przekazał sprawę przeciwko wymienionym do ponownego rozpatrzenia w innym składzie sędziów z utrzymaniem w mocy części wyroku, którą uniewinnił no Ks. GAJDUSA Wojciecha.

Srodek zapobiegawczy areszt w stosunku do osk. Kutowskiego i Prabuckiego utrzymać w mocy.

Odnosnie Ks. GAJDUSA Wojciecha Wyrok prawomocny na mocy art. 307 KWPK. Bydgoszcz. dnia 28. wrzesnia 1946.

Biuro Sekretariatu
Wojskowego Sądu Rejonowego
(Odysseusz Józef, por.)

2
1
F
2
n
o

Najwyższy Sąd Wojskowy

przez

Wojskowy Sąd Rejonowy

w Bydgoszczy

Nr. akt R. 400/46

SKARGA REWIZYJNA

na niekorzyść osk. KUTOWSKIEGO ALEKSANDRA s. Leona

Wnoszący Skargę rewizyjną : Prokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy.

Zaskarżone orzeczenie: Wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 1946 r. Nr. akt R. 400/46, o części dotyczącej orzeczenie o winie.-

Podstawa skargi rewizyjnej

naruszenie prawa materialnego przez nieprawidłowe jego zastosowanie (art. 270 lit. a K.W.P.K.

w sprawie o przestępstwo z art. 86 § 2, 102 § 2 K.K.W.P. i art. 3 Dekr. z dnia 15.11.1945 r.-

Zaskarżam tę część wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 29.8.1946 r. Nr. akt R. 400/46, którym orzeczono w punkcie 1-szym, że osk. Kutowski Aleksander s. Leona winien jest, że czynił przygotowania do zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego przeto, że w okresie czasu od kwietnia 1945 r. aż do chwili jego aresztowania w dniu 7 kwietnia 1946 r. zorganizował na terenie Pomorza tajną organizację zwaną "O P". Organizacja Płski i od listopada 1945 r. jako skarbnik tej organizacji zbierał na jej cel składowki i przechowywał broń. czym popełnił przestępstwo z art. 87 w zw. z art.

-2-

11

86 § 2 K.K.W.P. Podstawę niniejszej skargi rewizyjnej stanowi naruszenie prawa materialnego przez nieprawidłowe jego zastosowanie (art. 270 lit. a K.W.P.K.).

u z a s a d n i e n i e:

Zarzut powyższy uzasadniam następująco:

- a) Akt oskarżenia zarzucał-osk. Kutowskiemu Aleksandrowi, że od kwietnia 1945 r. do dnia zatrzymania t.j. 11 kwietnia 1946 r. należał do nielegalnej organizacji pod nazwą O.P. (Organizacja Polski) do stopnia wtajemniczenia "C" czyli do tak zwanej grupy "Czarneckiego" organizacji mającej na celu zmianę przemocą Ustroju Demokratycznego w Polsce, usiłując w ten sposób przemocą zmienić Ustrój Demokratyczny w Polsce t.j. dopuszczenie się przestępstwa przewidzianego w art. 86 § 2 K.K.W.P.
- b) Ponadto w/g aktu oskarżenia Kutowski w tym czasie bez zezwolenia władzy gromadził i przechowywał broń palną i amunicję, a to automat, oraz magazynki, z tego jeden załadowany, nagan bębenkowiec "Beyer" pistolet marki "S.S". kal. 7,65 mm. i pistolet F.M." kalibru 7,65 mm. z nabojami, pistolet kal. 6,35 mm. i jeden magazynek z nabojami, 2 paczki amunicji, 2 magazynki do pistoletów, automat "M.P". 44 i 4 magazynki z amunicją - t.j. dopuścił się przestępstwa przewidzianego w art. 3 Dekr. z dnia 16.11.1945 r. o przestępstwie szczególnie niebezpiecznym w okresie odbudowy Państwa.
- c) W końcu 3-ci zarzut dotyczący osk. Kutowskiego szedł w tym kierunku, że tenże osk. w myśl aktu oskarżenia sporządzał: rozpowszechniał druki przeznaczone dla nawoływania do wężni narodowościowych skierowanych szczególnie p-ko narodowości żydowskiej, oraz publicznie nawoływał p-ko jedności sojuszniczej Państwa Polskiego z Z.S. R.R. t.j. dopuścił się przestępstwa przewidzianego w art. 102 § 2 K.K.W.P.

Cytowanym na wstępie wyrokiem Sąd I-szy odnosił do przestępstw pod punktami a) obj. wymierzył osk. Kutowskiemu karę więzienia prz lat 10 w myśl art. 87 K.K.W.P. a za przestępstwem pod b) w myśl art. 3 Dekr, z dnia 16.11.1945 r. karę śmierci, oraz za przestępstwem pod c) z mocy art. 102 § 2 K.K.W.P. karę 5-ciu lat więzienia orzekając w myśl art. 32 § 2 K.K.W.P., jako łączną karę śmierci z przepadkiem całego mienia i utratę praw na zawsze.

O ile Sąd I-szy zgodnie z aktem oskarżenia i wynikami śledztwa, oraz przewodu Sądowego prawidłowo zastosował w wyroku z 29.8 1946 r. prawo materialne, w szczególności słusznie i trafnie zastosował przepisy ustaw karnych t.j. przepis art. 3 Dekr. z dnia 16.11.1945 r. i art. 102 § 2 K.K.W.P. - o tyle w odniesieniu do przestępstwa określonego w akcie oskarżenia jako przestępstwo z art. 86 § 2 K.K.W.P. skutkiem zmiany tejże kwalifikacji prawnej na kwalifikację z art. 87 w zw. z art. 86 § 2 K.K.W.P.,

169. 27/12/44
114

nastąpiło w zaskarżonej części orzeczenia Sądu I-go naruszenie prawa materialnego przez nieprawidłowe jego zastosowanie.

Sąd I-szy niesłusznie przyjmuje, że organizowania przez Kutowskiego "O.P." na terenie Pomorza, zbieranie składek i przechowywanie broni, stanowią "przygotowania" do popełnienia przestępstwa z art. 86 § 2 K.K.W.P., a nie jako usiłowanie obalenia przemocą ustroju Państwa Polskiego, ponieważ zdaniem Sądu I-go czynności te nie "zmierzą bezpośrednio do realizacji zamiaru przestępnego obalenia ustroju."

Oceniając całokształt okoliczności faktycznych i rzeczywisty zamiar osk. Kutowskiego, wypływające z ustaleń dotyczących 3-oh przestępstw, za które Kutowski został skazany dojdąc się, musi do wniosku, że organizacja, do której Kutowski należał dążyła do stworzenia kadrow, które już dawno wyszły poza obręb przygotowań i że osk. Kutowski aresztowany został w momencie, gdy w zamiarze zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego przedsięwziął równolegle szereg działań, jak czynny udział w charakterze organizatora i członka nielegalnej organizacji O.P. mającej za cel zmianę przemocą ustroju Państwowego, przechowanie nielegalnej broni i amunicji, sporządzenia i rozpowszechnianie biuletynów w celu agitacyjnym - a więc takich działań, które były skierowane bezpośrednio do urzeczywistnienia zamierzonego obalenia ustroju Państwa Polskiego, lecz dokonanie tego przestępstwa przeszkodziło aresztowanie Kutowskiego.

Wszystkie 3 przestępstwa (art. 86 § 2, 102 § 2 K.K.W.P. i z art. 3 Dekr. z dnia 16.11.1945 r.) wyczerpują stany faktyczne dokonanych działań, równoległe przedsiębranych, przyczym stan faktyczny określony prawnie jako przestępst. z art. 86 § 2 K.K.W.P. wyczerpany jest takimi elementami, jak sama przynależność ~~osk.~~ osk. Kutowskiego w okresie pookupacyjnym przystąpienie Kutowskiego do nielegalnej organizacji "O.P.", złożenie przyrzeczenia na wierność organizacji, dalsze posługiwanie się pseudonimem "Aleksander" udział w pracach politycznych, w zebraniu organizacyjnym, praca agitacyjna to wszystko w okresie 1945 - 1946 r. krótką przerwę spowodowaną aresztowaniami tudzież opłacenie składek członkowskich. Wymienione te elementy stanowią typową istotę czynu określonego jako przestępstwo z art. 86 § 2 K.K.W.P. Sąd I-szy mylnie określa te elementy jako czynności przygotowawcze, którymi mogło być np. wynajęcie lokalu dla posiedzeń organizacji, zaciągnięcie pożyczki pieniężnej w celu opłacenia składki członkowskiej, zakup papieru na napisanie biuletynu o treści niedozwolonej i.t.p.

W niniejszym atoli wypadku działalności Kutowskiego określone w akcie osk. jako przestępstwo z art. 86 § 2 K.K.W.P. posunięta została wyraźnie dalej, niż przykładowo tu przytoczone, jakkolwiek też jako karalne "przygotowania" z art. 87 K.K.W.P. który to przepis Sąd I-szy nie trafnie zastosował jako przepis główny wiążący go ubocznie tylko z art. 86 § 2 K.K.W.P.

Oczywistym jest wszak, że czynności przygotowawcze w myśl cyt. przepisu zagrożone są łagodniejszą karą, niż usiłowanie z art. 86 § 2 K.K.W.P. nieuwzględnione w swej istocie w zaskarżonym wyroku, mimo, że Sąd I-szy przyjmuje w ustaleniach, że Kutowski tworzył kadry, które zależne były tylko od "dogodnej chwili, aby mogły działać".

-4- 17014 1219

Z tego wynika, że Sąd I. tak oceniając wyrotość działalności
Yelnośc Kutowskiego, nazywaną przygotowaniem do użycowania oba-
lenia przemocą ustroju Państwa Polskiego popada w sprzeczność
i stosując przepis z art. 87 K.K.W.P. narusza prawo materialne
przez nieprzewidzowe i niezgodne z praktyką zastosowania usta-
wy w sposób wyżej wytknięty. - 13

W tym względzie stanowisko Sąda I-go sprzeczne jest
również z okólnikiem Departamentu Służby Sprawiedliwości nr. 18.

Z tych przyczyn i na mocy art. 270 lit. a) K.K.W.P.K.

w n o s z ę

- a) o zmianę tej części wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Byd-
goszczy z dnia 29.3.1946 r. R. 400/46 którą uznano winnym osk.
Kutowskiego Aleksandra przestępstwo z art. 87 w zw. z art. 86
§ 2 K.K.W.P. w ten sposób, że tegoż oskarżonego uznaje się win-
nym przestępstwo z art. 86 § 2 K.K.W.P.

ewentualnie

- b) o uchylenie tej części wyroku powyższego, oraz przekazanie spra-
wy Sądowi I-mu do ponownego rozpoznania w zmienionym składzie
celem orzeczenia, jak pod a).-

Z-ca Prokuratora

Wojskowej Prokuratury Rejonowej
w Bydgoszczy

1-1 *Kesler* por.

Kserokopię wykonano z przechowywanych
w Archiwum Państwowym w Bydgoszczy

akt *Wojk. Prok. Rej. - W B. sygn.*
....., sygn. *M.* 16

1602/12000/5

WT

Warszawa, 19 września 1946r.

Gr. uch. zai. 735/5/11

151

27
155

NAJWYŻSZY SĄD WOJSKOY

St. S.
op. Pr. Kossler
do wiadomości
24/8/46

Opis. Sędz. Prok. Rejon.
w Bydgoszczy

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dn. 29.8.46r. FURCOWSKI ALEKSANDER (został skazany z art. 87 w związku z art. 86 § 2 na 10 lat więzienia, z art. 3 Dekr. z dnia 16.11.46r. na karę śmierci i z art. 102 § 1 i 2 KKWP, na 5 lat więzienia. PRABUCKI ALFONS z art. 87 w związku z art. 86 § 2 na 5 lat więzienia oraz GAJDUS WOJCIECH został uniewinniony z art. 86 § 2 KKWP.

Zgodnie ze skargą rewizyjną Wojsk. Prok. Rej. w Bydgoszczy, wyrok w części uniewinniający i w kwestii wysokości kar uważam za słuszny.

Natomiast ~~nie~~ błędnie zakwalifikował Sąd okr. Kutowski i Prabuckiego z art. 87 w związku z art. 86 § 2 KKWP, zamiast, z art. 86 § 2 KKWP., którego stan całkowicie został wypełniony przez uczestniczenie w zebraniach tajnej organizacji "OP" i płacenie składek na jej rzecz.

Skarżeni rewizyjnie obrony uważam za niestosowne. wobec powyższego wnoszę:

- 1/. o nieuwzględnienie skargi rewizyjnych obrony,
- 2/. o uwzględnienie skargi rewizyjnej Wojsk. Prokuratora Rej. w Bydgoszczy i zmianę kwalifikacji czynu odnośnie Kutowskiego i Prabuckiego z art. 87 w związku z art. 86 § 2 KKWP., na art. 86 § 2 KKWP.,
- 3/. o utrzymanie wyroku w pozostałej części w mocy.

Wyk. R. Switalski kpl.
Sprządzono 2 egz.

Szef Wydziału Sądowo-Rewizyjnego
dla Spraw Szczególnych

egz. nr. 1. adresat
egz. nr. 2. a/a
Wyk.: Switalski/MJ.

Kalinowski
ejr.

WOJSKO POLSKIE
 Wojskowa Prokuratura Rejonowa
 w Bydgoszczy
 wpłynęło dn. 1 WRZES 1946
 Nr. 99 376/46
 Zał.

771 0 d 15 1946

y r o k

dnia 12 grudnia 1946r.

Pojekowy S.d Rejonowy w Bydgoszczy na rozprawie w Bydgoszczy w składzie:

1/ Sędzia W. Wiercioch Wyzard kpt. jako przewodniczący,

2/ Ławnik plut. Zachowski Jan

3/ Ławnik plut. Bała Franciszek z wybr. jako sędziowie,

z udziałem asesora WSR Krawczyka Stanisława por. jako protokolanta, w nie obecności oskarżyciela, w obecności obrońcy iz wybraru KUTOWSKIEGO radw. Majanowskiego, PRABUCZKIEGO adw. Tydelskiego,

rozpoznał sprawę 1/ KUTOWSKIEGO Aleksandra s. Leonia i Natalii z d. Hadynskich ur. 27.2.1916r. w Romanowie /S.B.R.R./ Polaka, pochodzenia, urzędu czego, żonatego, żona Antonina z Bobińskich, syn Maciej-Wiktor 2 lata, syn Michał Jerzy 4 miesięcznego, posiadającego wykształcenie niukończona studia na politechnice, znającego język niemiecki, z zawodu elektryka, Pol. n. niesłużącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo niekaranego, ost. zam. w Chełmży pow. Toruń.

oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 86 § 2 KKWP z art. 3 Dekr. z dnia 16.11.1945r. oraz z art. 102 § 2 KKWP z U

2/ PRABUCZKIEGO Alfonsa-Alojzego s. Bogora i Marii z d. Skowronskich ur. 14.7.1899r. we wsi Sobkowy pow. Tczew, Polaka, syna oryentisty, żona Wego, żona Paulina Bart, wykezt. wyż. ze. z zawodu księgarza, znającego język niemiecki w y.l. niesłużącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo niekaranego, ost. zam. w Toruniu ul. Mostowa 10/3 oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 86 § 2 KKWP.

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądo waga kierując się przepisami art. 3, 2 § 245-247 K.P.K. Sądowa o

KUTOWSKIEGO Aleksandra winnym, że od wyzwolenia P. Hetw. Polskiego do 7 kwietnia 1946r. brał udział w nielegalnej organizacji O.P. /Organizacja Polska/ usiłującej przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego, przyczyną odr. listopada 1945r. pełnił w niej ważną funkcję skarbnika. t.j. przestępstwa z art. 86 § 2 KKWP

Odm Wyzwolenia Państwa Polskiego bez zezwolenia do 7 kwietnia 1946r. przechowywał broń czepciową w Józefowie pod Warszawą a czepciowo w okolicy w Chełmży, a mianowicie automat Nr. 55959 z dwoma magazynkami z tego jeden załadowany, nagan bębnowy "Beyer" pistolet "Saure" kal. 7,65mm. Nr. 193182 pistolet "FN" kal. 7,65 mm. bez nuseru, pistolet "FN" kal. 6,35 mm. Nr. 757067, jeden magazynek z nabojami, 2 paczki amunicji 2 magazynki do pistoletu kal. 7,65 mm. automat "FN" i 4 magazynki. KKK. Polski Nr. 45365 niezdatny do użytku. t.j. przestępstwa z art.

3 Dekretu z dnia 16 listopada 1945r. w dniu 26 lipca 1946r. sporządził i dał w kilku egzemplarzach biuletyn w celu nawoływania do wsi narodowościowych i przeciwko jednoci sojuszniczej Państwa Polskiego ze Związkiem Radzieckim z Polak, sprzy mierzonym t.j. przestępstwa z art. 102 § 2 KKWP.

PRABUCZKIEGO Alfonsa, Alojzego winnym, że od 1 listopada 1945r. do 13 kwietnia 1946r. brał udział w nielegalnej org. O.P. /Organizacja Polska/ usiłującej przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego, przyczyną w lutym 1946r. wpisał na cele tej organizacji 300 zł. t.j. przestępstwa z art. 86 § 2 KKWP.

KUTOWSKIEGO Aleksandra na mocy art. 86 § 2 KKWP na 9 /osiem/ lat więzie nia. Na mocy art. 3 Dekr. z dnia 16 listopada 1945r. na siedem /lat/ więzienia, na mocy art. 102 § 2 KKWP na 3 /trzy/ lat więzienia. Na mocy art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu jako grazującą karę 10 /dziesięciu/ lat więzienia, na mocy art. 46 § 1 t. 4b KKWP pozbawia się skazanego praw publicznych i obywatelskich pr. honorowych na lat 4 /cztery/. Na mocy art. 33 § 3 KKWP pozbawia się skazanego praw 18

46
cznych i obywatelskich praw honorowych łącznie na lat 5 /pieć/.
Na mocy art. 56 KKWP zalicza się skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od 7 kwietnia 1946r. do 15 grudnia 1946r.

PRABUCKIEGO Alojzego na mocy art. 86 § 2 KKWP przy zastosowaniu art. 50 § 2 Dekretu z 13 czerwca 1946r. na 2 /dwa/ lata więzienia. Na mocy art. 46 § 1 lit. "b" pozbawia się skazanego praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 3 /trzy/. Na mocy art. 56 KKWP zalicza się skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 13 kwietnia 1946r. do 16 grudnia 1946r. Na mocy art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Skarbu Państwa automat Nr. 55950 oraz 2 magazynków, z tego jednego załadowanego, nagona bębnowa "Bajer" pistoletu "Saure" kal. 7,65 mm. Nr. 143102 pistoletu "FN" kal. 7,65 mm bez numeru pistoletu "FN" kal. 6,35 Nr. 757067, jednego magazynku z naboja mi. 02 paczki amunicji, 2 magazynków do pistoletu kal. 7,65 mm. automatu "MPi" 44 z 4 magazynkami z amunicją KBR. polski. Nr. 45365, z przekazaniem do WUBP w Bydgoszczy.

Orzeka się przekazanie do WUBP w Bydgoszczy segregatorom wraz zawartością stanowiącego dowód rzeczowy, w sprawie KUTOWSKIEGO Aleksandra.

U z a s a d n i e n i e.

Na podstawie przewodu sądowego a w szczególności na podstawie wyjaśnień oskarżonych i odczytanych zeznań ze śledztwa oraz protokołów rewizji i dowodów rzeczowych zawartych w segregatorze zostało ustalone, że oskarżony Kutowski Aleksander w 1940 r. w Warszawie wstąpił do podziemnej org. tak zwanej Organizacja Polska otrzymując ps. "Aleksander" przyczym początkowo należał do grupy "S" zaś następnie przeszedł do grupy "G" /Czarneckiego/ Po oswobodzeniu Polski oskarżony Kutowski został przeniesiony ze swego miejsca dotychczasowej pracy do Chełmży, gdzie objął pracę w cukrowni. Do kwietnia 1945r. Kutowski luźno spotykał się ze swymi kolegami z konspiracji a w kwietniu 1945r. spotkał się z inż. Skibą i Kwiatkowskim i wraz z nimi w mieszkaniu Skiby brał udział w zebraniach Organizacji Polskiej. Po za wyżej wymienionymi był obecny "Marcin" działacz O.P. wyższego stopnia. Na zebraniu tym po omówieniu sytuacji wewnętrznej i stosunków z zagranicą postanowiono wznowić działalność O.P. rozpocząć pracę nad pozyskaniem nowych członków i nawiązaniem kontaktów ze społeczeństwem pomorskim. Następne zebranie odbyło się w mieszkaniu Skiby w czerwcu 1946r. w składzie poprzednim. Na tym zebraniu po omówieniu sytuacji politycznej postanowiono działać tajnie i stworzyć kadrę dla przyszłej partii legalnej. W tym czasie Kutowski sporządził kilka biuletynów o stosunkach wewnętrznych i zewnętrznych Państwa Polskiego w których ustosunkował się negatywnie do Sojuszu Państwa Polskiego z ZSRR i do Rządu, a zarazem promował idee nacjonalistyczne. Biuletynę tę zastarczył on Skibie w liczbie kilku egzemplarzy a Skiba miał je przekazać dalej. Ostatni biuletyn sporządził Kutowski z datą 26 lipca 1945r. Następnie zebranie organizacyjne odbyło się w październiku lub listopadzie 1945r. u Skiby. Na tym zebraniu poza Kutowskim, Skibą i Kwiatkowskim był obecny także "Gory O.P.", "Staszek" Na tym zebraniu ustalono plan pracy na przyszłość mianowicie postanowiono przekształcić się w partję polityczną legalną a w między czasie dobierać ludzi, którzyby mogli dopomóc w ewentualnym rozwoju przyszłej partii. Przyczym Kutowski otrzymał stanowisko skarbnika i otrzymał w tym czasie od "Staszka" pewną bliżej nieustaloną kwotę pieniężną. Po tym czasie Kutowski widział się jeszcze ze Skibą bywając w Toruniu zawodowo i wobec tego, że wyszedł zakaz tworzenia nowych partii postanowili na dal pozostać w konspiracji, werbując nowych członków. Do następnego doszło w lutym 1946r. w mieszkaniu Skiby. Obecny tam był także oskarżony Prabucki, który już w listopadzie 1945r. przystąpił za namową Skiby do O.P. Na zebraniu tym na polecenie Skiby Kutowski w głośił referat pt. "Polska Idea Narodowa" około 2.000 zł. przyczym Prabucki dał 300zł. Kutowski został aresztowany w dniu 7 kwietnia 1946r. w związku z aresztowaniem innych członków O.P. przyczym będąc już areszcie i w czasie przesłuchania przyznając się do przynależności do O.P. podał że w byłym swym mieszkaniu w Józefowie pod Warszawą przechowuje nielegalnie broń zarazem przyznał się on, że ma także broń u siebie w domu w Chełmży. Po dokonaniu rewizji znaleziono

172 51/17

Nr akt. R.618/46
 w oskarżeniu Kutowskiego w Chełmie, jak i w Józefowie, wiecej ilości broni i amunicji, którą przechowywał on bez zezwolenia od wyzwolenia Polski do chwili aresztowania a poniżej jako dowód otrzymany od oddziałów A.F. które w czasie Powstania Warszawskiego miały siedzibę na oddziale Warszawa, Broń, ta była sadana za składowaniem do użytku a na posiadanie jej Kutowski nie miał zezwolenia. W tym stanie rzeczy Sąd przyjął że przesłania wina oskarżonego Kutowskiego Aleksandra odnośnie brania udziału w nielegalnej org. usiłującej przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego, nielegalnego przechowywania broni oraz sporządzenia i przechowywania pism skierowanych przeciwko jednoci i juszniczej Państwa Polskiego została całkowicie udowodniona i Sąd zakwalifikował jego czyny przestępne z art. 86 § 2 KKWP z art. 3 Dekr. z dnia 16 listopada 1945r. i art. 102 § 2 KKWP przy czym Sąd przyjął, że przechowywane przez niego pism zawartych w segregatorze całkowicie wyczerpuje znamia przestępstwa z art. 102 § 2 KKWP gdyż każdej chwili mógł je w dalszym ciągu przekazać innym osobom a tym samym rozpowszechnić je.

Sąd przyjął także za udowodnioną winę oskarżonego Frabuckiego Alfonsa-Alojzego co do brania udziału w nielegalnej organizacji "O.P." /Organizacja Polska/ usiłującej przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego gdyż mimo iż osk. nie rozprawy do zarzucanego mu przestępstwa nie przyznał się wina jego została całkowicie udowodniona, przyznaniem się w toku śledztwa, że wyjaśnił oskarżonego, że składał zeznania po ile przespanych trzech nocach nie zasługuje na wiarę, tembardziej, że Frabucki kontaktował się ze Skibi i Kwiatkowskim już w listopadzie 1945r. a będąc na zebraniu w lutym 1946r. na cele O.P. 500 zł. Wina oskarżonego Frabuckiego potwierdza się także tym, że jak to przewód sądowy wykazał Frabucki jeszcze za czasów okupacji kontaktował się ze "Staszkiem" i otrzymał od niego prasę podziemną, którą przekazywał innym osobom. Gdyby oskarżony Frabucki nie należał do org. to byłby takim częstym gościem u Skiby i nie płaciłby osk. a w szczególności nie skłaniałby uchwały w zebnaniach do którym Kutowski wygłosił referat pt. "Polska Idea Narodowa" zawierający wytyczne postępowania nacjonalistyczne i orjntujące uczestników tego zebrania w celach i zadaniach nacjonalizmu, kt. tego wyrazem wzięcie jest "Organizacja Polska". Jeśli idzie o przesłuchanie w czasie śledztwa to Frabucki będąc kilkakrotnie przesłuchiwany i bez przymusu fizycznego stale potwierdzał, że jest członkiem "Organizacji Polskiej", a że oskarżony jest człowiekiem posiadającym wyższe wykształcenie, zrozumiałe jest dla Sądu, że składając zeznania zdawał sobie sprawę z ich wagi i dokładnie wiedział co robi. W tym stanie rzeczy Sąd przyjął, że wina oskarżonego Frabuckiego Alfonsa-Alojzego odnośnie zarzutu aktu oskarżenia została całkowicie udowodniona i Sąd zakwalifikował jego czyn przestępny z art. 86 § 2 KKWP gdyż zdaniem Sądu "Organizacja Polska" należy do kategorii nielegalnych związków które dążą do zmiany demokratycznego ustroju Państwa Polskiego.

Przy wymiarze kary co do oskarżonego Kutowskiego Sąd wziął pod uwagę z jednej strony, że dopuścił się bardzo ciężkich przestępstw godzących w bezpieczeństwo i ustrój Państwa Polskiego z drugiej zaś strony Sąd uzzględnił jako okoliczność łagodzącą fakt, że oskarżony tak w śledztwie jak i na rozprawie sądowej przyznał się do popełnionych przestępstw i wykazał skruchę, przyczym szczególnie Sąd wziął pod uwagę, jako okoliczność łagodzącą, to że oskarżony wyjawil przed władzami Bezpieczeństwa w zakresie przechowywania broni w Józefowie pod Warszawą, o czym w żadnym wypadku w adze te nie mogły otrzymać wiadomości. Sąd uzzględnił także pracę oskarżonego w konspiracji ze czasów okupacji niemieckiej i fakt iż mimo że wankrowni Józefow stał Sztab Dywizji SS Hermana Gernyga, oskarżony Kutowski przyjął za przechowanie i przechowywał wiekszą ilość broni powierzoną mu przez oddziały A.F. Sąd wziął pod uwagę także stan rodzinny oskarżonego i jego pracę dla gospogarki Państwa, że co otrzymał dyplom uznania z 3 marca 1946r. U oskarżonego Frabuckiego Sąd wziął szczególnie pod uwagę jako okoliczność łagodzącą fakt, że działalność jego w O.P.

ograniczyła się jedynie do wytności na dwóch zebraniach i wpłacenia na cele "O.P." 500 zł. przyczym Sąd uzzględnił fakt, że Frabucki jest chorey na anginę pectoris organizm i że ma 59 lat, a przeżył okupację, co z niego człowieka o bardzo słabym zdrowiu.

5741

niebezpieczną dla ustroju Państwa Polskiego i tym samym Sąd uznał, że zasługuje on na złagodzenie kary i dlatego też Sąd orzekł jak w sentencji. Sąd orzekł przepadek broni i amunicji na rzecz Skarbu Państwa zgodnie z ustawą i zarządził przekazanie dowodów rzeczowych segregatora do W.U.R.1 w Bydgoszczy celem służbowego wykorzystania przy zwalczaniu nielegalnych organizacji godzących w demokratyczny ustrój Państwa Polskiego

Ławnicy: Przewodniczący:

/-/ Lachowski plut.

/-/ Wiercioch kpt.

/-/ Bała, plut.

Za zgodność:
Kierownik Sekretariatu
Sądu Wojskowego Sądu Rejonowego
[Signature]
(Opysków Józef per.)

Kserokopie wykonano z przechowywanych
w Archiwum Państwowym w Bydgoszczy

akt *[Signature]* Reł. Rep. 21 Bydgosz

sygn. *[Signature]*

IV. / 1. Korespondencja w sprawie
A. Rutowskiego:

1. Listo Fundacji do Arch. Państwowego w Bydgoszy z 26.04.2000r.,
kop. mpis k. 1 s. 1
2. Listo Archiwum Państwowego w
Bydgoszy z 26.04.2000r. z ksero-
kopię str. z repetytorium k. 2 s. 2-4

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

L. dz. 1668 / Pom / 2000

Toruń dnia 26 IV 2000

Archiwum Państwowe
ul. Dworcowa 65
85-009 - Bydgoszcz

Szanowni Państwo

Jesteśmy w posiadaniu kserokopii negatywnej opinii
WUBP w Bydgoszczy w sprawie wniosku o ułaskawienie
inż. Aleksandra Kutowskiego .

Proszę o kserokopię - odpis wyroku w/w osoby oraz
inż Skiby , Kwiatkowskiego i "Marcina" .

W oczekiwaniu na
wiadomość od Państwa w/w sprawie
pozostaję z wyrazami szacunku
i poważania .

.....
Dokumentalista mgr Michał Ojezyk

Załącznik - 1

Wpłynęło dnia 29.5.
Ldz. 2197 / POM / 2000
12 W.

2

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
ul. Dworcowa 65, tel. 22-96-76
85-009 BYDGOSZCZ
000001040

Fundacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
87-100 Toruń
Wielkie Garbary 2

Pismo z dnia: 00-04-26 **Znak:** 1669/Pom/2000 **Nasz znak:** 840 -95/00 **Data:** 00-05-22

Archiwum Państwowe w Bydgoszczy przesyła w załączeniu kserokopie z akt Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy: wyrok w sprawie A. Kutowskiego (i innych członków stowarzyszenia "Organizacja Polska") oraz wypis z repertorium dotyczący wymienionej sprawy. Zaznaczamy, że w aktach prokuratury nie ma akt sprawy inż. Skiby, Kwiatkowskiego i "Marcina". Stefan Kwiatkowski zapisany został tylko we wspomnianym repertorium. W przypadku pozostałych osób - inż. Skiby i "Marcina", brak bliższych danych osobowych uniemożliwia przeprowadzenie dokładnych poszukiwań w repertoriach prokuratury.

Załącz.: 6

K.K.

inne załączniki - zob. cz. 1/2

DYREKTOR
Archiwum Państwowego
dr Janusz Kutta

ELŻBIETY

L. p.	Data wpływu	Nazwa władzy wysyłającej	Podejrzany, oskarżony (nazwisko, imię, fałszywe nazwisko, imię ojca, data urodzenia, stopień wojskowy i przydział służbowy)	Przestępstwo (nazwa, przepis ustawy)	Data wszczęcia postępowania		Zlecono przeprowadzenie dochodzeń		Środki zapobiegawcze (rodzaj, czas stosowania)
					docho- dzenie	śledztwo	data	nazwa organu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
369	26/14	P. R. R. P Aleksandrow Kujawski	Mikolaj Dugustaw z Nowina, nr 10. II. 1931r.	art. 4 i 11 Dok. o str. Panstwa	15/13	15/14 4/6 15/14 4/6	1	-	Arrest 13. 8. 46 do 29. 9. 46
370	26/14	H. R. R. P Bydzy.	Kortasiewicz Jan z Szarynowa nr. 26. E. 1906r.	art. 113 § 1 10. 11. 1908. 115 § 1 i 2 RR H. P.	-	-	26/14	H. R. R. P Bydzy.	Arrest 25. 10. 46. do 6. 5. 46
371	-	"	Wojdukt Stanislaw z Makymowich nr. 8. 21. 1930	art. 8 Dok. nr. 16. 8. 45	-	-	26/14	H. R. R. P Bydzy.	Arrest 26. 4. 46 do 11. 5. 46
372	-	"	Diabronski Anatolij z Bolotows nr. 1. 3. 1920	art. 8 Dok. nr. 16. 8. 45	-	-	26/14	-	Arrest 26. 4. 46 do 21. 5. 46
373	-	"	Chreninista Flawiusz z Szafara nr. 1. 3. 1920	art. 159 R. R. H. P.	28/14 10/8 29/7	26/14	-	-	Arrest 26. 4. 46 do 29. 8. 46
374	-	"	Baronista Stepan z Jansa nr. 27. 12. 1905	art. 14 § 2 H. R. H. P.	20/14 6/5 29/7	26/14	-	-	Arrest 26. 4. 46 do 29. 8. 46
375	-	"	Chmirat Roman z Kozmaja nr. 22. 8. 1908r.	art. 104, 105 R. R. H. P. art. 3 Dok. adom 16. 8. 45r.	27/14 10/8 24/6	26/14	-	-	Arrest 26. 4. 46 do 10. 7. 46.
376	-	H. R. R. P Bydgoszcz	Hutowski Aleksander z Leona, nr. 27. 8. 1916	art. 86 § 2 H. R. H. P. i art. 33 § 1 nr. 16. 8. 45	11/14 10/8 6/7	26/14	-	-	Arrest 11. 4. 46 do 23. 7. 46.
377	-	"	Kurialkowski Stepan z Szafara, nr. 10. 3. 1914r.	art. 86 § 2 R. R. H. P.	-	-	11/14	-	Arrest 11. 4. 46 do 23. 7. 46
378	-	"	Prabnicki Mojm z Leona, nr. 14. 10. 1889.	art. 86 § 2 R. R. H. P.	11/14 10/8 6/7	26/14	-	-	Arrest 26. 4. 46 do 23. 7. 46.

wypis z repetytorium

Sprawę ukończono bez rozprawy głów.

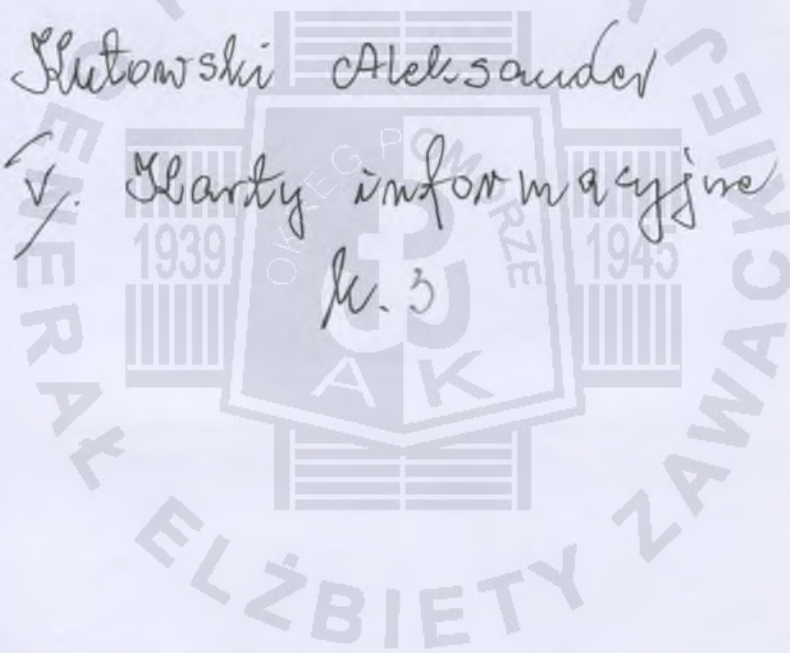
Niewszczę- to post. lub odmówiono	Umorzono	Ukarano dyscypli- narnie	Przekazano w/g właści- wości	Zawieszono postępowanie	Z aktem oskar- żenia przesłano	Akta wróciły do uzupełnienia postępowania	Rozprawa główna		Zmiany wyroku po rozprawie	Termin upływu warunkowego zawieszenia wykonania kary	Wykonanie kary	U w a g i
							Data	Data i treść orzeczenia				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
-	-	-	-	-	29/4		2/5	2 lata w zast. 3 let w zam. 16800	Kary dan- ożano na zasadzie amnestii	-	Arch. 1072/47	4
-	-	-	6/5	-	-	-	-	-	-	-	-	Wyrok Prot. 1489 Lidzkie Arch. 206/47
-	1/5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Arch. 205/47
-	-	-	2/5	-	-	-	-	-	-	-	-	Prot. Sąd. Okr. Bydgoszcz 1910/4
-	-	-	-	-	29/8	-	-	-	-	-	-	skarga rewidacyjna 10.5.46 Lgn. spr. A.R. 399/46
-	-	-	-	-	29/8	-	-	-	-	-	-	Lgn. spr. A.R. 399/46
-	-	-	-	-	10/7	-	9/8	2 lata w zast. w zast. 10000 kary	Kary dero- gowano na za- sadzie amnestii	-	Prot. 2.0. Toruń 30.12.46	skarga rewidacyjna 24.8.46 Arch. 1509/1
-	-	-	-	-	23/7	-	12/11/46	10 lat więzienia 2 lata kary 10000 4 lata	Remisja kary 5 lat do 5 lat więzienia	-	skarga rewidacyjna 1946 W 156/4	
-	-	-	24/7	-	-	-	-	-	-	-	-	Wyrok Prot. 247 Lidzkie - 11 -
-	-	-	-	-	23/7	-	12/11/46	2 lata więzienia 3 lata kary 10000 3 lata	Kary dan- ożano na zasadzie amnestii	-	- 1 -	

T: M-1045/1827 Pom.

Chełmża

Slutowski Aleksander

✓ karty informacyjne
k. 3

Kutowski Aleksander

Pomorze Gdańskie/

NSZ
Toruń

- jeden z organizatorów grupy "Pomorze" Narodowych Sił Zbrojnych. Działali w pow. toruńskim. Po jego aresztowaniu w ręce UB wpadły archiwa Organizacji Polskiej.

Był również organizatorem Grupy "Wybrzeże"

**Mat. z Konfer., w "Armię Krajową na Pomorsku",
str. 140, 141,**

K.Wojt./94.

Głutowski Aleksander Chetmiza
ps. "Aleksander" CRSS 2

Zob. Powojenne losy konspiracji
pomorskiej, Wypł. FAPAP t.viii,
Tomii 1995, s. 54, 123, 227

ELŻ. IX'06

M Kutawski Aleksander †

"Ak"
-brun 3

5. Leona, ur. 27.02.1946 w Romanosie
dwulat w lokalnej grupie o rekrutacji u
narodowym "Organizacja Polska",
skarany przez WSK w Bydgoszczy na 10 lat.

Zob. Skazani na Karę Śmierci, Gdańsk 2009, s. 54
(Wyd. FAPAK).

W.K.M.

Mutowski Aleksander

